

A co teď?

RODIČE ČESKÝCH DĚTÍ ZAVLEČENÝCH DO ZAHRANIČÍ RADÍ, CO BYSTE MĚLI UDĚLAT, POKUD BYSTE SE OCITLI V PODOBNÉ SITUACI.

» **Snažte se reagovat co nejrychleji.** Zalarmujte policii a pokuste se zabránit tomu, aby se vaše dítě dostalo za hranice. Tam už o jeho osudu bude pravděpodobně rozhodovat místní soud.

Berte v úvahu to, že děti, zvláště ty malé, velmi rychle zapominají. Za dva měsíce už vás skoro nepoznají, za půl roku pro ně budete cizí člověk.

» **Budte aktivní, nenechte se uchlácholit úředníky,** kteří vám budou tvrdit, že o české dítě se český stát postará. Nepostará.

» **Připravte se na to, že i když český soud přiklepne dítě do vaší péče, je vám to na nic.** Vymahatelnost práva je v těchto případech – bohužel – takřka nulová.

OPOUŠTÍM TĚ A ODLÉTÁM DOMŮ

P.S. Dítě беру s sebou

Láska i hory přenáší. A sem tam taky překročí hranice a umožní tak cizincům, aby u nás zplodili dítě. Občas se ale i osudu vymkne situace z ruky. Láska pomine a jedna z hrdliček chce z hnízda pryč. A vezme si s sebou společný poklad. Zmizí za hranice i s dítětem. TEXT MAREK VEJVODA

Více než sedmdesát takových případů ročně řeší Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí, státní instituce, jejíž úředníci mají za úkol pomáhat rodičům, kteří jsou přesvědčeni, že druhý rodič uprchl i se společným dítětem do zahraničí. Z toho ve dvou třetinách případů tomu tak skutečně je a dítě za hranicemi skončí. „Mezinárodní únos dítěte je protiprávní přemístění či zadržení dítěte mimo stát jeho obvyklého bydliště bez souhlasu druhého rodiče, kterému svědčí právo péče o toto dítě, nebo souhlasu soudu,“ píše se na webových stránkách úřadu (www.umpod.cz). Obvyklým bydlištěm dítěte se přitom rozumí místo, kde se dítě fakticky zdržuje po dobu alespoň tří měsíců, chodí tam do školy a má zde zázemí v podobě lékaře a kamarádů. Pikantní na celé věci je především fakt, že Česko nepovažuje tzv. „rodičovský únos“ za trestný čin. I to je možná důvod, proč je naděje, že se dítě podaří dostat zpět k nám, velmi malá.

UTÍKAJÍ PŘED NÁSILÍM

Připadá vám 70 únosů ročně málo? Pak vězte, že se počet unesených dětí každým rokem zvyšuje. Důvodů je několik. Především roste počet smíšených párů. Současně přibývá žen, které se do Česka vdaly z ekonomických důvodů a poté, co se postavily na vlastní nohy, zatoužily po návratu na rodnou hroudu. „Z poslední doby jsou známy případy, kdy se jeden

z rodičů dopouští vůči matce či otci dítěte fyzického týrání. Ti pak často volí únos dítěte jako krajní řešení,“ uvedla Zuzana Baudyšová, ředitelka Nadace Naše dítě, která nejenom pro tyto případy založila Linku právní pomoci. Podle statistik ÚMPOD jsou české děti nejčastěji unášeny na Slovensko, do Británie a do USA. Nejlepší spolupráce v této oblasti je prý se slovenskými a německými úřady. „Státy, se kterými se v souvislosti s únosy dětí spolupracuje velmi špatně, jsou Itálie, Řecko a Španělsko,“ potvrdil ředitel ÚMPOD Zdeněk Kapitán s tím, že největší problémy vůbec dělají státy mimo EU. Ty totiž nejsou vázány Haagskou úmluvou o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí z roku 1980, která pravidla okolo navrácení odvěčených dětí upravuje.

TROCHA OPATRNOSTI NIKDY NEUŠKODÍ

Jak se vyhnout tomu, abyste na vlastní kůži nemuseli zažít tuto situaci? Ti, kdo si prošli peklem únosu dítěte, se shodují – základem je vybrat si dobře partnera. Ale vyprávějte to zamilovaným. A když už uzavřete smíšené manželství a rozhodnete se z něj odejít, případně budete-li mít důvodné podezření, že tento krok chystá váš partner, zvýšte dohled na dítětem. Rozvod málokdy probíhá v dobrém, a pokud ztratíte ostražitost, může se stát, že za pár dní přijдете i o potomka. Stejně jako se to stalo v případě Tomáše Jadlovského a jeho syna Mirka.

DĚTI, KTERÉ URČITĚ ZNÁTE Z NOVINOVÝCH TITULKŮ A TELEVIZNÍCH ZPRÁV

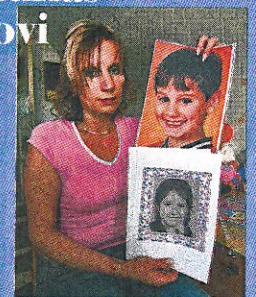
Anna Hromádková

Dceru Annu unesla její matka do Ruska, přestože otec Zdeněk před touto možností varoval. Ačkoli mu po letech české soudy dceru oficiálně svěřily do péče, matka jejich rozhodnutí nerespektuje a otec už několik měsíců svou dceru neviděl a nemá o ni žádné zprávy.

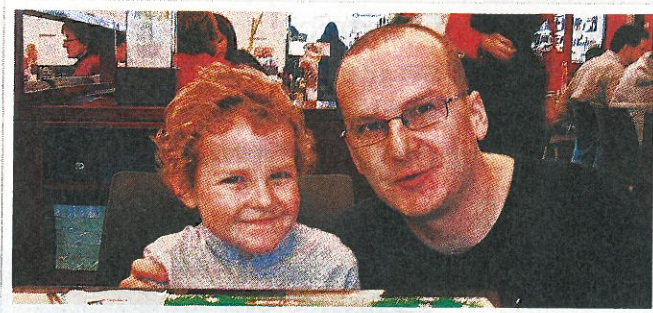
Sofie a Lukas Krajníkoví

Své dvě děti si po rozpadu vztahu odvezla Marcela Krajníková do Česka. Zpátky do Buenos Aires pak Sofii a Lukase na základě rozhodnutí českých soudů, které matku označily za únoskyni, odvezl exekutor. Ten je předtím násilím matce odebral. Marcela zůstala jen fotky...

TÁTA TOMÁŠ: MIRKA MI ODVLEKLA DVAKRÁT

KDYŽ JSEM SE PROBÍRAL ELEKTRONICKÝM ALBEM TOMÁŠE JADLOVSKÉHO, PRAŠTIL MĚ DO OČÍ NÁZEV JEDNÉ Z GALERIÍ: „SVATBA – MŮJ ŽIVOTNÍ OMYL“. NA ZDÁNĚLIVÉ BANÁLNÍCH FOTKÁCH JSEM VIDĚL MLADÝ PÁR, KTERÝ SE V PROSINCI 2005 POSTAVIL TVÁŘÍ V TVÁŘ ODDÁVAJÍCÍMU S PORTRÉTEM VÁCLAVA KLAUSE A STÁTNÍM ZNAKEM ČESKA ZA ZÁDY. DALŠÍCH DEVĚT PEČLIVĚ OČÍSLOVANÝCH GALERIÍ SE PAK JMENUJE PODLE MIRKA JADLOVSKÉHO, TOMÁŠOVA SYNA, KTERÉHO JEHO MATKA HNED DVAKRÁT UNESLA DO SVÉ RODNÉ ZEMĚ – DO ŠPANĚLSKA.

V červnu 2010 jsme se s mou španělskou manželkou Teresou Panizovou Lobatovou a naším tehdy patnáctiměsíčním synem Mirkem vydali na dovolenou k moři do Španělska. Pro manželku to současně znamenalo i cestu za její rodinou a kamarády, kteří jí tolik chyběli v Praze, kde jsme podle naší dohody po svatbě žili. Na konci dovolené jsme se proto pochopitelně zastavili v Madridu u manželčiny matky, mé tchyně, která se tou dobou léčila z údajné nemoci. Prosila manželku, aby u ní se synem zůstala o pár dní déle, než se dostane z nejhoršího. Souhlasil jsem s tím, že to jen posílí naše rodinné vazby,“ vzpomíná na první únos svého syna Tomáš. Jenže 20. července, kdy se manželka s Mirkem měli vrátit do Prahy, dorazil ze Španělska jenom mail. Při letištní kontrole se zjistilo, že Teresa má propadlý občanský průkaz a přísní úředníci ji údajně do letadla nepustili. Alespoň tak to popisovala v mailu. „Měl jsem už tehdy takové divné tušení, že něco

není v pořádku, ale přičítal jsem to spíše manželčinu přání zůstat o něco déle u matky. Když jsem ale začal na návratu do Prahy nekompromisně trvat, přišla jen další výmluva. Letenky přes léto podražily a zdraví tchyně se najednou ještě zhoršilo...“

JE TO ÚNOS!

Nakonec se Mirkova máma přestala ozývat úplně. Tomáš sedl k internetu, aby zjistil co nejvíce podrobností o rodičovských únosech a obrátil se přímo na Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí (ÚMPOD). „Napsal jsem tam a obratem obdržel odpověď, jak dále postupovat. Kateřina Trundová, která dostala můj případ na starost, bohužel potvrdila mé obavy. Řekla mi, že podle jejich zkušeností jde navíc o typický rodičovský únos, popsala mi mechanismy, jakými lze získat syna zpět do Česka, vyžádala si potřebné dokumenty, které prokazují synovo bydliště v Praze a nabídla možnost jejich bezplatného překladu do španělštiny na základě instrukce ministerstva

spravedlnosti.“ Současně se Tomáš dozvěděl, že dožadáný stát, v tomto případě Španělsko, musí do šesti týdnů soudně rozhodnout o návratu uneseného dítěte. „A já si tenkrát v polovině srpna 2010 naivně myslel, že už během podzimu budu mít syna zpět. Nakonec k tomu došlo až rok po únosu – v červenci 2011.“

Jenže mezitím se odehrávaly věci. Aby bylo jasné, kdo je tu vlastně obět, podala Teresa na Tomáše vymyšlené trestní oznámení a obvinila ho z genderového násilí. Po dlouhých soudních tahanicích však bublina splaskla. Soud najednou uznal, že šlo jen o matčinu záminku k únosu Mirka. A španělské ministerstvo spravedlnosti vzápětí potvrdilo, že opravdu v létě 2010 manželka syna unesla. „Po mnoha měsících nečinnosti najednou španělský státní advokát podal vůči mé manželce žalobu podle Haagské úmluvy. 10. května 2011 byla předvolána k madridskému soudu první instance, kde jí soudní úředník navrhl, aby dobrovolně vrátila syna do Česka. Případ by tím byl pro

Španělsko vyřešen. Manželka odmítla s tím, že již má ve Španělsku pro sebe i syna vybudovanou novou existenci u své matky a s návratem do Česka nepočítá,“ líčí Tomáš Jadlovský. Nakonec se zdálo, že vše skončí dobře. Soud nařídil Mirkův návrat do Prahy a Teresa se i s dítětem v Praze skutečně objevila. Dokonce začala Tomášovi syna, tak jak jí prikazovalo soudní usnesení, předávat.

SLIBOVALA DOVOLENOU, NAKONEC UTEKLA

Tátovské štěstí skončilo ve chvíli, kdy se naopak zdálo, že se blýská na lepší časy. „Na jednání v rámci opatrovníckého řízení v Praze v květnu 2011 byly určeny znalkyně a také jsme, k mému velkému údivu, poprvé došli k dohodě o rozšíření synových pobytů u mě. A navíc jsme se shodli na dvou letních dovolených, aby mohl Mirek jet se mnou k moři a také k mým rodičům. Nic z toho se ale neuskutečnilo. Celá tato rádobý dohoda byla jen komedie v režii manželčiny

» DOPIS SYNOVI

Milý Mirku,
protože Tě kvůli Tvé matce nevidám ani o svátcích, natož běžně, nemohl jsem Ti dát ani dárky k narozeninám nebo k Vánocům. Jako skromnou náhradu za všechny hračky a knížky, které Ti věnuji později, jsem Ti ke čtvrtým narozeninám zřídil e-mailovou schránku. Heslo k ní dostaneš ode mě nebo jiného spolehlivého člověka, až budeš mít rozum a dokážeš si sám přebrat fakta. Ve schránce Ti schovávám všechny dokumenty o chování Tvé matky, o mých marných pokusech se s Tvou matkou domluvit, o obou únosech, o neschopnosti a podvodech české a španělské justice. Máš moje chromozomy a s odstupem času pochopíš, že pořádný kus pravdy je lepší než hromada hraček nebo sladkostí a snad můj dárek oceníš...

... Ani spojení přes Skype se nám nedaří, protože Tvoje matka má stále rekordní poruchovost počítače a nedostatečně fungující internet, což jsou závady, které se v několikamilionovém evropském městě, jako je Madrid, nedají jen tak odstranit. Když už se spojení podaří navázat, vydrží jen pár minut, a naše setkání je pod bedlivým dohledem Tvé matky, která Ti napovídá. Někdy se postaví za kameru, takže se koukáš na ni místo na mě, ale stačí se jen zeptat na něco, co Ti ukazují na obrazovce a náš fantom neodolá a nakoukne. Obvykle spojení začíná Tvým kňouráním, jak se mnou nechceš mluvit a že se chceš koukat na pohádku. Z toho usuzují, že spojení se mnou bývá přestávku uprostřed Tvého oblíbeného televizního pořadu...

MÁMA PAVLÍNA: NA SYNA JSEM ČEKALA DESET LET

BYLA CHYTRÁ, KRÁSNA A PŘEDPOVÍDALI JÍ VELKOU BUDUCNOST NA PŘEDVÁDĚCÍCH MOLECH. JENŽE ANI PAVLÍNA NĚMCOVÁ NEODOLALA, KDYŽ DORAZILA LÁSKA JAKO TRÁM. A KDYŽ SE MANŽELŮM NARODIL SYN ALAIN, VYPADAL SVĚT TAK HEZKY...

Jenže partnerství s výrazně starším mužem – Francouzem – se rychle začalo hroutit. A když došlo na lámání chleba, přesněji řečeno na to, kdo se bude starat o syna, dostala Pavlína velkou životní lekci. Francouzský soud svěřil malého Alaina do péče otci. Když jsem se jí zeptal, zda to pro ni tenkrát byl šok o to větší, že v Česku je „normální“, že takhle malé dítě dostává matka, objevily se jí v očích i po letech slzy jako hrách. „Já jsem v tu chvíli nemyslela vůbec na nic. Jenom jsem si říkala, že jsem právě přišla o dítě. A že za pár dní budou Vánoce a já je budu trávit sama, protože ty první má podle soudu trávit syn s otcem.“

Jednou za čtrnáct dní víkend, jednou za dva roky Vánoce, část prázdnin. A hlavně, pravidelně musela soudu

prokazovat, že se o svého syna dokáže postarat. Že má byt na dobré adrese, dostatečně velký, zařízený a s dětským pokojem pro syna. Že má slušný příjem a žádné škraloupky. Že syna vrací včas a nedělá problémy. Že dodržuje pravidla, která určil soud. Tomu francouzskému není dobré odporovat. Stačila jedna chyba a na Alaina mohla zapomenout. „Dodnes si pamatuju, jak jsme si večer volali a počítali jsme po telefonu na prstíčkách, kolikrát se ještě vyspí, než budeme moci být spolu. Čekali jsme na sebe deset let.“ Ve Francii se totiž dítě ve 12 letech může rozhodnout, se kterým z rodičů chce nadále žít. Alain si vybral mámu. „Nebylo to jednoduché, ale nikdy jsem nepřemýšlela o tom, že bych to vzdala. A stálo mi to za to,“ tvrdí Pavlína Němcová. ■

advokátky Zuzany Suchanové, jež tak dojemně tvrdila, že otec by měl se synem strávit některé letní týdny dovolenou, až jsme tomu na chvíli aspoň někteří v soudní síni uvěřili. Manželka tou dobou už měla v kapse letenky do Španělska a o všech dojednaných předáních syna věděla, že nebudou. Slibem nezarmoutíš,“ popisuje tehdejší události Tomáš.

Když si hned další týden podle „vylepšené dohody“ měl převzít syna v Praze, čekal marně. Mirek, který na něj vždycky zdálky mával na přivítanou a už v autě se dožadoval krtka a krokodýla, na domluveném místě nebyl. „Po chvíli přešlapování a marném vyzvánění jak na zvonek, tak na mobil, jsem oslovil sousedy. Ti mi trochu udiveně řekli, že manželka se se synem přece odstěhovala do Španělska! Čekal jsem, leccos, ale rozhodně ne to, že matka poruší soudní usnesení, které sama odsouhlasila před

pár dny, a já se to dozvím od sousedů.“ Prvotní šok vystřídal přesvědčení, že v civilizované Evropě přece musí být takové jednání potrestáno. A že Mirek tudíž brzy zamíří domů – do Prahy. „To jsem netušil, že s druhým únosem to bude mít Teresa mnohem jednodušší. Manželka se proti nařízené repatriaci odvolala a španělskému soudu nepřipadalo důležité, abych o tom věděl. Nakonec Krajský soud v Madridu rozhodl, že nejde o únos. Důvod? Prý jsem s přestěhováním syna do Španělska souhlasil. Co na tom, že tomu tak nebylo a že jsem neměl šanci vypovídat?“ A co na to všechno české soudy, jejichž rozhodnutí Teresa již půldruhého roku ignorovala? Evidentně je pro ně vymahatelnost práva cizí pojem. Od té chvíle se Tomášův styk s Mirkem paradoxně zmenšil na naprosté minimum. Dočkají se táta se synem někdy spravedlnosti? ■

Naladte se na Vánoce!

64 stran

Originální RECEPTY • 16x křížovky a kvízy • VÝHRY

VÁNOCE

64 stran

Překvapení speciál

TIPY: Co nebudí chybět na stromčátku? Adventní dekorace

KDE TRÁVÍ ŠTEDRÝ DEN Martin Kraus?

34x Cukroví jako ze škatulky

VÁNOČNÍ MAXInadílka! 80 DÁRKŮ

+80 vánočních DÁRKŮ

Speciál časopisu Překvapení PRAVĚ V PRODEJI

Bližší podrobnosti o příběhu najdete na www.stridavka.cz.